

FRÝDLANTSKO

2017

TURISTICKÝ ATLAS

OBSAH

OBECNÉ INFORMACE

POLOHA FRÝDLANTSKA	2–3
ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ	4–5
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	6–7
VEŘEJNÁ DOPRAVA	8–9

PŘÍRODA

OBECNÉ GEOGRAFICKÉ VYMEZENÍ	10–11
KLIMATICKÉ PODMÍNKY	12–13
ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ	14–15
PŘÍRODNÍ PARKY	14–15
NATURA 2000	16–17
PAMÁTNÉ STROMY	16–17

TURISTIKA A CESTOVNÍ RUCH

UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ	18–19
PAMÁTKY A KULTURA	20–21
PĚŠÍ TURISTIKA	22–23
CYKLOTURISTIKA	24–25
SINGLTREK POD SMRKEM	26–27
SPORTOVNÍ VYŽITÍ	28–29
GEOCACHING	30–31
ZDROJE INFORMACÍ A DAT	32

POLOHA FRÝDLANTSKA

Za Frýdlantsko je v tomto atlase považováno území správního obvodu obce s rozšířenou působností Frýdlant. Správní obvod se nachází v severní části Libereckého kraje. Zaujímá rozlohu celé Frýdlantské pahorkatiny a části Jizerských hor. Ze severní, západní a východní strany hraničí s Polskem. Jižní hranici tvoří hřbet Jizerských hor, jenž představuje přírodní bariéru mezi Frýdlantskem a zbytkem České republiky.

Z hlediska rozlohy, která dosahuje 349 km², se řadí mezi správními obvody Libereckého kraje na třetí místo. Větší rozlohu zabírá pouze správní obvod obce s rozšířenou působností Česká Lípa a Liberec. K poslednímu prosincovému dni roku 2015 žilo na území Frýdlantska necelých 25 000 obyvatel.

Místní dominanta

Nejvýznamnější a nejnámější dominantou Frýdlantska je bezesporu **Hrad a zámek Frýdlant**. První doložená zmínka o něm pochází z roku 1278, ale dle pověstí zde stála mohutná strážní věž již mnohem dříve. Údajně sloužila jako maják kupcům, kteří mířili po obchodních stezkách do Horní Lužice.

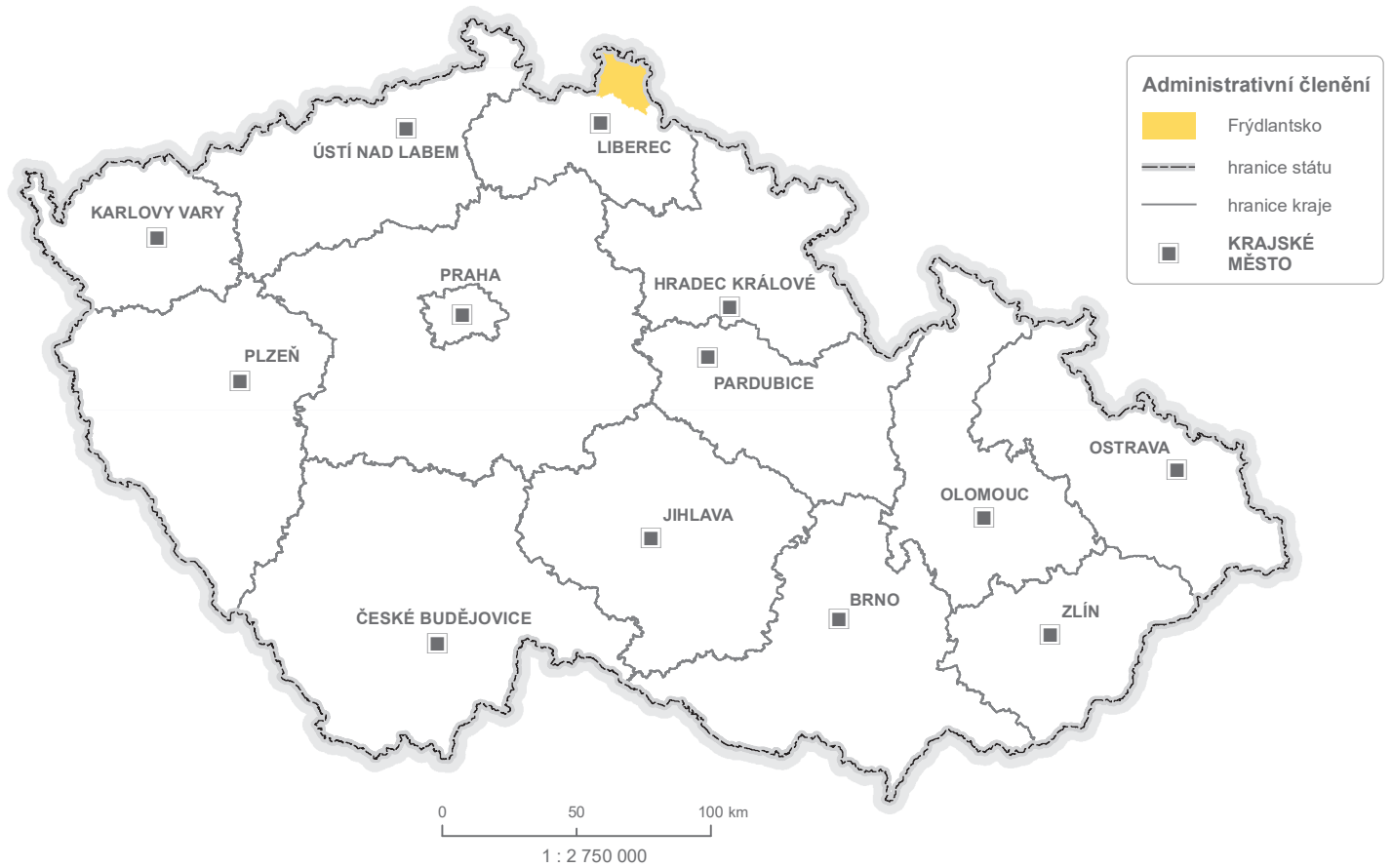
Ke konci 16. století byl za vlády Redernů přistavěn k hradu renesanční zámek. Ve stejném období si nechali Redernové vystavět i rodinnou hrobku v Kostele Nalezení svatého Kříže, který se nachází v centru Frýdlantu.

Po bitvě na Bílé hoře získal celé Frýdlantské panství Albrecht z Valdštejna. V tomto období se Frýdlantsku přezdívalo Terra felix – Šťastná země, neboť zdejší hospodářství pod Valdštejnovou vládou prosperovalo. Na jeho počest se konají ve Frýdlantě každý lichý rok **Valdštejnké slavnosti**, a to třetí květnový víkend. Návštěvníci se pokaždé mohou těšit na vojáky a šermíře v dobových kostýmech, trhovce, řemeslníky, herce a zpěváky. Za pozornost určitě stojí také historická bitva, ohňový průvod a slavnostní ohňostroj.

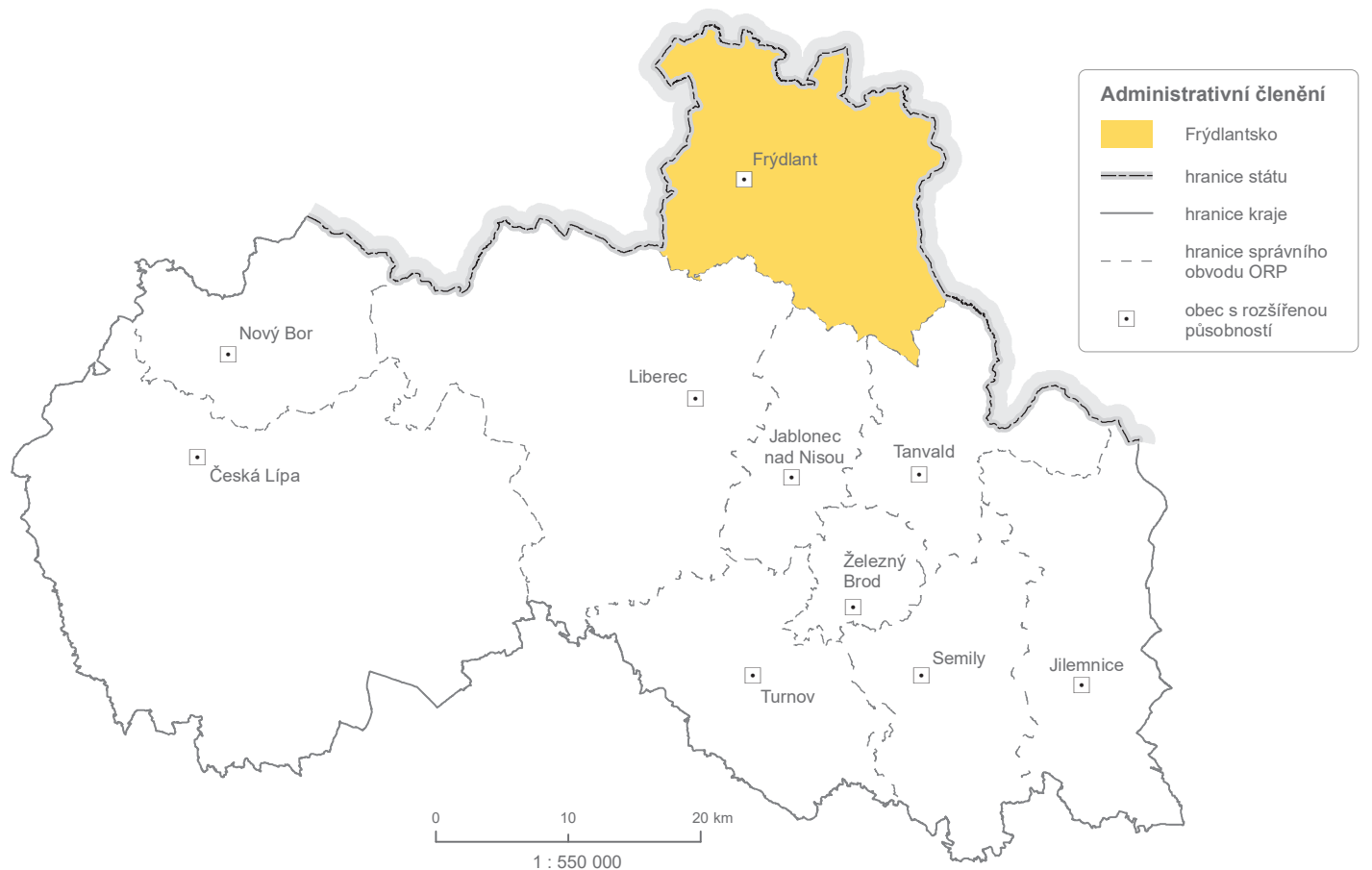

Hrad a zámek Frýdlant

POLOHA FRÝDLANTSKA V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY

POLOHA FRÝDLANTSKA V RÁMCI LIBERECKÉHO KRAJE

ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ

Správní obvod se skládá z 18 samostatných obcí. Některé z nich se dále dělí na menší celky, tzv. části obce. Ty byly kdysi obvykle samostatnými obcemi, které se však z nějakého důvodu musely sloučit. Nyní představují souvislé území, na kterém mají všechny budovy čísla popisná z jedné číselné řady. Části obcí mohou zakládat osadní výbory a skrze ně předkládat zastupitelstvu a radě obce návrhy na svůj rozvoj.

Frýdlant

Historické město s více než 7 000 obyvateli je funkčním centrem Frýdlantska. Od roku 2003 vykonává, jakožto obec s rozšířenou působností a zároveň i obec s pověřeným obecním úřadem, rozsáhlou agendu přenesené působnosti státní správy.

Spravuje například agendu územního plánování, živnostenského podnikání, registru vozidel a řidičských oprávnění či agendu cestovních a osobních dokladů. Zmíněné agendy vykonává Městský úřad Frýdlant pro celý správní obvod.

Frýdlantská radnice

Sídlem úřadu je **novorenesanční radnice** z roku 1896 nacházející se na náměstí Tomáše G. Masaryka. Její součástí je vyhlídková věž vysoká 48 metrů, část městského muzea a také turistické informační centrum. Radnice se může pochlubit vítězstvím v soutěži „Nejkrásnější obecní úřad či radnice 2016“, kde vyhrála v hlasování odborné poroty.

Nové Město pod Smrkem

S téměř 4 000 obyvateli je druhou nejlidnatější obcí Frýdlantska. Jedná se o obec s pověřeným obecním úřadem. To znamená, že stejně jako Frýdlant vykonává část přenesené působnosti státní správy, ale v podstatně menším rozsahu a pro menší počet obcí. Zajišťuje například agendu stavebního úřadu, matričního úřadu a některé záležitosti týkající se životního prostředí.

Samotné město bylo založeno na konci 16. století za účelem těžby kovů v přilehlých Jizerských horách. Patříčné slávy se mu však dostalo až na začátku 20. století, kdy zde fungovala jedna z největších textilních továren v celém Rakousku-Uhersku. Patřila významné rodině Klingerů, která se zasloužila o výstavbu několika soukromých a veřejných staveb ve městě. Za jednu z nejzajímavějších budov lze považovat **Klingerovo mauzoleum**, jež sloužilo jako rodinná hrobka.

Klingerovo mauzoleum

ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ

0 2,5 5 km
1 : 120 000

Příslušnost obce k pověřenému úřadu

- Frýdlant
- Nové Město pod Smrkem

Obce podle počtu obyvatel

- 5 001–10 000
- 2 001–5 000
- 2 000 a méně

Administrativní hranice

- obec
- část obce

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Pátevní komunikací Frýdlantska je silnice I/13, která propojuje místní obce se zbytkem Libereckého kraje. Silnice prochází územím v severojižním směru a dále pak přes Albrechtické sedlo pokračuje na jih do Liberce, odkud vede na západ přes Ústecký kraj až do Karlových Varů.

Důležitou komunikaci představuje také silnice II/290, která začíná ve Frýdlantu a pokračuje jihovýchodním směrem přes Jizerské hory do Desné a odtud do obce Poniklá. V zimních měsících se ovšem část silnice přes Jizerské hory uzavírá.

Pro obce ve východní části správního obvodu představuje důležité spojení s Frýdlandem silnice II/291. Mimo jiné slouží také jako přeshraniční spojení do Polska.

Železniční doprava

Hlavní železniční trať Frýdlantska je celostátní dráha 037 z Liberce do Černous, kde železnice pro osobní dopravu končí. Nákladní vlaky však mohou dále pokračovat přes státní hranice do Polska.

Celostátní dráha 037 má dvě slepá ramena, a to trať 038 z Raspenavy do Bílého Potoka a trať 039 z Frýdlantu do Jindřichovic pod Smrkem. Obě dvě mají regionální význam.

Výlet za hranice

Návštěvníci nebo obyvatelé Frýdlantska mohou využít blízkosti státních hranic a vyrazit na výlet do sousedního Polska nebo nedalekého Německa. V obou zemích najdeme zajímavá místa. Ať už města s bohatou historií a zajímavými památkami, nebo atraktivní přírodní lokality.

Świeradów-Zdrój

Toto lázeňské městečko na úpatí polské části Jizerských hor je vzdálené pouhých 10 km východně od Nového Města pod Smrkem. Zdejší lázně mají více než 250letou tradici. Na své si zde kromě lázeňských hostů přijdou ale i sportovci, kteří mohou využít druhou nejdelší sjezdovku v Polsku. Ta vede ze Stógu Izerskeho právě do Świeradowa-Zdroje. Lyžaře vozí na vrchol moderní kabinová lanovka. Milovníky cyklistiky potěší zdejší **síť singltrekových stezek**, které jsou propojeny s českou částí Singltreku pod Smrkem (více v kapitole Singltrek pod Smrkem).

Leśna

Přibližně 3 km od centra města se nachází **Zámek Czocho**, původně zbudovaný jako hrad ve 13. století. Majestátní stavba se tyčí nad **Leśniańským jezerem**, které je ve skutečnosti přehradní nádrží. Na jeho březích najdeme kemp s pláží. Nedaleko se nachází také druhá přehradní nádrž – Zlotnické jezero, přičemž obě vodní díla leží na řece Kwise. Město Leśna se nachází pouhých 8 km severně od Horní Řasnice.

Zittau

Německé město Zittau (Žitava) leží 25 km západně od Frýdlantu. Návštěvníci mohou navštívit zdejší historické centrum, jehož jádrem je náměstí s novorenesanční radnicí. Milovníci zvířat by neměli vynechat místní **zoologickou zahradu**, která sice není největší, ale zaujme zvířecími druhy z Austrálie a Jižní Ameriky (například klokany či tučňáky). Vyznavači sportů ocení rekreační areál na břehu **Olbersdorferského jezera**, kde si mohou zaplavat, projet se na kole nebo využít školu windsurfingu.

Jak daleko je to autem do Frýdlantu?

krajské město	vzdálenost	čas cesty
Liberec	25 km	30 min
Praha	140 km	1 h 30 min
Ústí nad Labem	110 km	1 h 40 min
Hradec Králové	120 km	1 h 50 min
Pardubice	145 km	2 h 10 min
Plzeň	230 km	2 h 30 min
Jihlava	255 km	2 h 40 min
Karlovy Vary	260 km	3 h 10 min
České Budějovice	270 km	3 h 10 min
Brno	330 km	3 h 20 min
Olomouc	260 km	3 h 40 min
Ostrava	360 km	4 h 20 min
Zlín	330 km	4 h 30 min

Zdroj: Mapy Google (2017)

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Dopravní infrastruktura	Využití území	Sídla
silnice I. třídy	les	Višňová obec
silnice II. třídy	zástavba	<i>Předlánc</i> část obce
silnice III. třídy	zemědělská půda	
železnice		
čerpací stanice		

VEŘEJNÁ DOPRAVA

Oblast Frýdlantského výběžku je obsluhována veřejnými autobusovými a železničními linkami. Nejvyužívanější jsou především ty směrem na Frýdlant a Liberec. Od roku 2012 začaly jezdit na železničních linkách převážně nové motorové vozy s obchodním názvem RegioSpider, zbylá část spojů je obsluhována staršími ovšem modernizovanými vozy Regionova. Díky modernímu vozovému parku se stala železniční doprava daleko více atraktivní nejen pro místní obyvatele, ale i pro turisty.

Cyklobus a skibus

Využívaný je také cyklobus, jenž jezdí pravidelně od začátku května do konce září. Jeho trasa začíná ve Frýdlantu a pokračuje dále přes Raspenavu, Hejnice a Bílý Potok až do své cílové zastávky, kterou je parkoviště na Smědavě v Jizerských horách.

Cyklisté mohou pro nástup s jízdními koly použít pouze vybrané zastávky, a to Frýdlantské autobusové nádraží, zastávku před vlakovým nádražím v Raspenavě, autobusovou stanicí v Hejnicích a zastávku v Bílém Potoce u Krakonoše. Ostatní cestující bez kol mohou využít jakoukoliv zastávku na trase.

Cyklobus jezdí o víkendech, a to třikrát za den v obou směrech. Z Frýdlantu zpravidla vyráží v 9:00, 13:00 a 16:00. Opačným směrem, tedy ze Smědavy, odjíždí cyklobus o víkendech v 11:05, 14:05 a 17:05. V období letních prázdnin jezdí cyklobus i ve všední dny, ale pouze jednou denně každým směrem, a to v 8:00 z Frýdlantu a v 9:00 ze Smědavy.

Od začátku října do konce dubna jezdí autobus na této lince i nadále ve stejné víkendové časy. Místo přepravy kol však mohou cestující využít přepravu jednoho páru lyží zdarma. Jedná se tedy o skibus. Kromě lyžařů vozí i ostatní cestující.

Smědava

Jako Smědava se označuje oblast kolem Horské chaty Smědavy. Jedná se o známé nástupní místo do Jizerských hor, jež využívají přes léto pěší turisté a cyklisté, v zimních měsících pak vyznavači běžeckého lyžování.

Lidé, kteří zavítají na Smědavu automobily, mohou využít zdejší placené parkoviště. Chata nově také nabízí samoobslužnou restauraci, v níž se mohou návštěvníci občerstvit.

Moderní vlak RegioSpider

Horská chata na Smědavě

VEŘEJNÁ DOPRAVA

Veřejná doprava	Využití území	Sídla
autobusová linka	les	Višňová obec
autobusová zastávka	zástavba	Předláncé část obce
vlaková linka	zemědělská půda	
vlaková zastávka		

OBEČNÉ GEOGRAFICKÉ VYMEZENÍ

Většinu rozlohy Frýdlantska zaujímá Frýdlantská pahorkatina, jejímž nejvyšším bodem je **Andělský vrch** (572 m n. m.) ležící na česko-polské hranici. Jižní a jihovýchodní část správního obvodu je tvořena masivem Jizerských hor s nejvyšší horou **Smrk** (1 124 m n. m.), na které od roku 2003 stojí nová rozhledna s turistickou útulnou. Za dobrého počasí je z ní viditelnost až 150 km a turisté se tak mohou pokochat výhledy na nedaleké Krkonoše, Frýdlantsko, Polsko a samozřejmě ostatní části Jizerských hor.

Podobu frýdlantské přírody významně ovlivnil kontinentální ledovec, který sem dorazil ve starším období čtvrtohor. Jeho mocnost dosahovala až 60 metrů. Pozůstatkem po jeho působení jsou mohutné nánosy štěrkopísčité sedimentů a také izolované skály, tzv. tory, jež byly do dnešní podoby přemodelovány mrazovým zvětráváním způsobeným přítomností ledovce.

Mezi nejznámější izolované skály patří ty, na nichž byly vybudovány turistické vyhlídky. Většina z nich se nachází na strmých severních svazích Jizerských hor. Zmíňme například **Ořešník, Paličnick, Hajní kostel, Polední kameny, Frýdlantské cimbuří, horu Jizeru, Skalní hrad, Kočičí kameny** a další. Všechny vyhlídky jsou hojně navštěvovány turisty, neboť nabízejí nádherné výhledy do krajiny. Jejich polohu najdete v mapě pěší turistiky.

Rozhledna na Smrku

Hydrografie

Nejvýznamnějším vodním tokem území je řeka **Smědá**, která pramení v Jizerských horách a pokračuje dále severozápadním směrem do Polska, kde se z pravé strany vlévá do Nisy. Za své jméno vděčí tmavě zbarveným vodám svých zdrojnic (Černé, Hnědé a Bílé Smědé). V místech, kde řeka opouští české území, leží nejnižší položený bod Frýdlantska (208 m n. m.) a zároveň nejnižší položený bod Libereckého kraje.

Na místě bývalého slepého ramena řeky Smědé byl v minulosti vybudován **Dubový rybník**, v současnosti největší rybník na Frýdlantsku. Pojmenován byl podle mohutných dubů stojících na hrázi. Mezi další známé rybníky patří **Panenský, Šálkův či Šolcův rybník**, který je zajímavý svými žulovými kameny vystupujícími nad hladinu. Někteří lidé ho v létě využívají jako přírodní koupaliště a jednotlivé kameny jako sluneční lehátka.

Šolcův rybník

OBECNÉ GEOGRAFICKÉ VYMEZENÍ

0 2,5 5 km
1 : 120 000

Obečná geografie	Nadmořská výška	Obce podle počtu obyvatel
vodní plocha	1 124 m	5 001–10 000
vodní tok	208 m	2 001–5 000
výškový bod (m n. m.)		2 000 a méně
sedlo (m n. m.)		

KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Klima (neboli podnebí) představuje dlouhodobý režim počasí, který je charakteristický pro konkrétní oblast. Mezi hlavní klimatogeografické činitele utvářející klima patří: zeměpisná šířka, stupeň kontinentality (vzdálenost od oceánu), oceánské proudy, všeobecná cirkulace vzduchu, vlastnosti zemského povrchu (nadmořská výška, tvar a sklon terénu, orientace terénu, schopnost pohlcovat a odrážet sluneční záření) a činnost člověka.

Quittova klasifikace

V České republice se používá několik klasifikací, které souhrnně vyjadřují klimatické poměry. Jednou z nich je i Quittova klasifikace publikovaná v roce 1971 českým klimatologem Evženem Quittem. Ten na základě 14 klimatologických charakteristik sestavil klasifikaci chladných, mírně teplých a teplých oblastí. Jednotlivé oblasti pak dále rozdělil na 23 dílčích jednotek, z toho sedm jednotek zařadil pod chladné oblasti, jedenáct pod mírně teplé oblasti a pět pod teplé oblasti.

V rámci Atlasu podnebí Česka z roku 2007 vyšlo nové rozčlenění České republiky podle Quittovy klasifikace. Použito bylo stejných 14 klimatologických charakteristik (viz tabulka níže). Součástí zmíněného Atlasu podnebí jsou i samostatné mapy znázorňující jednotlivé klimatologické jevy a charakteristiky.

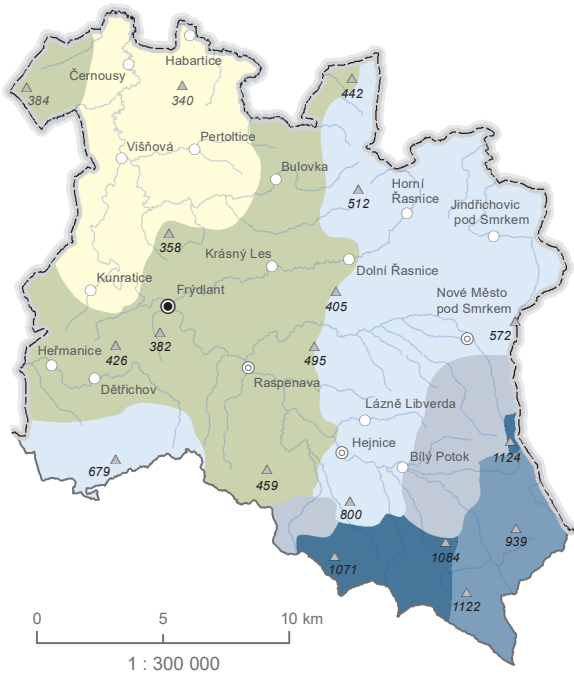
Podnebí Frýdlantska

Frýdlantsko se podle Quittovy klasifikace dělí do šesti dílčích jednotek. Nejchladnější a nejdeštivější klima panuje v jihovýchodní části. To je způsobeno přítomností Jizerských hor vytvářejících fyzickou bariéru. O ně se pak zastavuje severozápadní proudění přicházející od Atlantického oceánu. To zpravidla přináší vydatné srážky, které se uvolní právě nad Jizerskými horami. Naopak nejteplejší a nejsušší oblast najdeme v severozápadní části Frýdlantského výběžku na rovinatém území kolem řeky Smědé.

Klimatické oblasti podle Quittovy klasifikace

charakteristika	chladné oblasti			mírně teplé oblasti		teplá oblast
počet letních dní	0–20	10–30	10–30	20–30	30–40	50–60
počet dní s průměrnou teplotou 10 °C a více	80–120	120–140	120–140	120–140	140–160	160–170
počet dní s mrazem	160–180	140–160	140–160	160–180	110–130	100–170
počet ledových dní	60–70	60–70	50–60	40–50	40–50	30–40
průměrná lednová teplota (°C)	-7 – -6	-4 – -5	-3 – -4	-5 – -6	-2 – -3	-2 – -3
průměrná červencová teplota (°C)	12–14	14–15	15–16	15–16	16–17	18–19
průměrná dubnová teplota (°C)	2–4	2–4	4–6	5–6	6–7	8–9
průměrná říjnová teplota (°C)	4–5	5–6	6–7	6–7	7–8	7–9
průměrný počet dní se srážkami 1 mm a více	120–140	140–160	120–130	120–130	100–120	90–100
suma srážek ve vegetačním období (mm)	600–700	600–700	500–600	500–600	400–450	350–400
suma srážek v zimním období (mm)	400–500	400–500	350–400	300–350	250–300	200–300
počet dní se sněhovou pokrývkou	140–160	120–140	100–120	100–120	60–80	40–50
počet zatažených dní	130–150	150–160	150–160	120–150	120–150	120–140
počet jasných dní	30–40	40–50	40–50	40–50	40–50	40–50
Zdroj: Atlas podnebí Česka (2007)	C4	C6	C7	MW1	MW7	W2

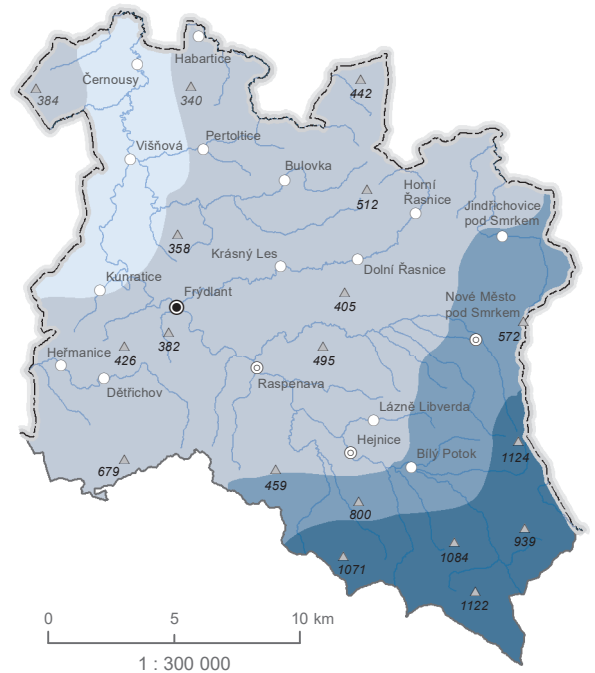
KLIMATICKÉ OBLASTI PODLE QUITTOVY KLASIFIKACE

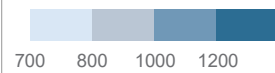
Klimatické oblasti

PRŮMĚRNÝ ROČNÍ ÚHRN SRÁŽEK

Průměrný roční úhrn srážek (mm)

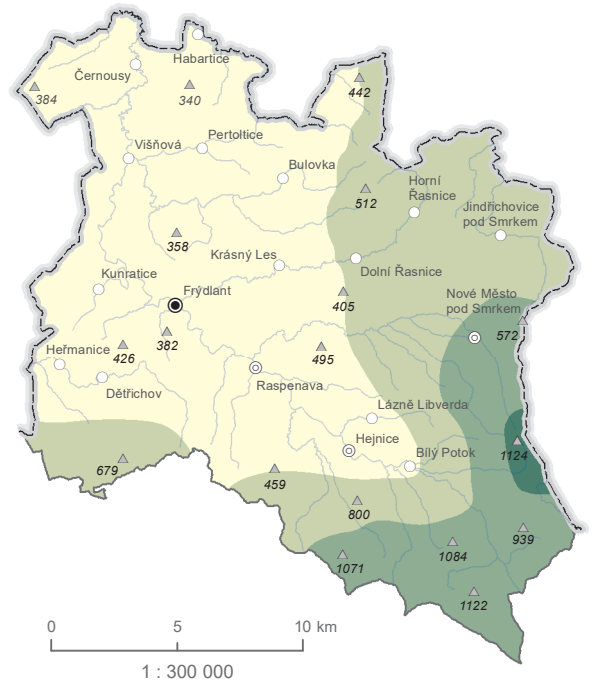
PRŮMĚRNÁ ROČNÍ TEPLOTA VZDUCHU

Průměrná roční teplota vzduchu (°C)

PRŮMĚRNÁ ROČNÍ RYCHLOST VĚTRU

Průměrná roční rychlost větru (m/s)

ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Území, která jsou jedinečná nebo velmi významná, a to z přírodovědeckého nebo estetického hlediska, lze vyhlásit za zvláště chráněná. Zvláště chráněná území se dělí na velkoplošná, kam patří národní parky (NP) a chráněné krajinné oblasti (CHKO), a maloplošná, kam se řadí národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP).

Nejvýznamnějším zvláště chráněným územím Frýdlantska je **Chráněná krajinná oblast Jizerské hory**, která se dělí podle stupně ochrany na čtyři zóny (první zóna má nejvyšší stupeň ochrany, čtvrtá nejnižší).

Nejzachovalejší a nejcennější části se nacházejí v první zóně. Velkou část tohoto území pokrývají maloplošná chráněná území. Známa je například NPR Rašeliniště Jizery, PR Na čihadle nebo PR Černá jezírka. Ve všech případech se jedná o vzácné rašelinné lokality. Významná je také Národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny, jejímž cílem je ochrana smíšeného bukového lesa a ochrana rozmanitých skalních útvarů.

Skála Zvon v Jizerskohorských bučinách

Zajímavé chráněné lokality se vyskytují i mimo CHKO Jizerské hory. Zmínme například PP Kamenný vrch, na němž se nachází komplex 150–300 mravenčích kup. Vydat se za nimi můžete po naučné stezce z Jindřichovic pod Smrkem (viz mapa pěší turistiky). Za zmínku stojí také Přírodní rezervace Meandry Smědé. Jedná se o chráněnou nížinnou část toku řeky Smědé s přirozeně meandrujícím korytem, slepými rameny a tůňmi. Součástí chráněného území je také Dubový rybník, významná ornitologická lokalita.

PŘÍRODNÍ PARKY

Přírodní parky spadají pod obecnou ochranu přírody a krajiny, kterou se rozumí ochrana území, rostlin, živočichů a neživé přírody.

Konkrétním opatřením obecné ochrany může být například právě zřízení přírodního parku. Ten slouží k ochraně krajinného rázu, jenž je tvořen významnými přírodními, kulturními a historickými hodnotami.

Na území Frýdlantska se nachází nejstarší ze tří přírodních parků Libereckého kraje, a to **Přírodní park Peklo**. Vyhlášen byl již v roce 1997.

Mravenčí kupa na Kamenném vrchu

ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Zvláště chráněná území	Obecná ochrana přírody a krajiny
hranice chráněné krajinné oblasti	hranice přírodního parku
národní přírodní rezervace	
přírodní rezervace	
přírodní památka	

NATURA 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, která se vytváří podle stejných principů ve všech členských státech Evropské unie. Její základní poslání spočívá v ochraně nejceněnějších a nejvíce vzácných druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť. Samotný vznik soustavy podmiňují směrnice EU, a to konkrétně směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice o ochraně volně žijících ptáků.

Na základě směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin se vyhláší evropsky významné lokality (EVL). Na Frýdlantsku se vyskytuje celkem šest takovýchto lokalit, přičemž pět z nich se nachází na území Jizerských hor. Největší z nich, **Evropsky významná lokalita Jizerskohorské bučiny**, je z velké části vymezena stejně jako NPR Jizerskohorské bučiny. Důvod ochrany spočívá v obou případech v zachovalém komplexu převážně bukových lesů.

Smrčiny na Jizeře

Další významnou lokalitou chránící lesní komplex je **EVL Jizerské smrčiny**. Jak vyplývá ze samotného názvu, ochrana se věnuje přirozeným horským smrčínám, ale nejenom jim. Chráněny jsou také komplexy vrchovišť a rašelinišť. Vymezená lokalita se územně shoduje s některými maloplošně zvláště chráněnými územími (PR Černá hora, PR Klečové louky, PR Na čihadle, PR Prales Jizera, PP Na kneipě, PP U posedu a PP Vlčí louka).

Na základě směrnice o ochraně volně žijících ptáků se vyhláší ptačí oblasti (PO). Na Frýdlantsko zasahuje velká část **PO Jizerské hory**, která byla vyhlášena za účelem ochrany populace tetřívka obecného a sýce rousného. Kromě nich se zde vyskytují i další chráněné druhy, jako jeřáb popelavý, čáp černý, sokol stěhovavý nebo řuhák obecný.

PAMÁTNÉ STROMY

Mimořádně významné stromy, potažmo významné skupiny nebo stromořadí stromů, lze vyhlásit za památné. Jejich evidence je vedena v ústředním seznamu. V přírodě bývají označeny malým státním znakem České republiky.

Moc často se neví, že se tyto stromy měří, zaznamenává se jejich stáří a sleduje se jejich zdravotní stav, který se dále vyhodnocuje.

Na Frýdlantsku mají největší zastoupení památné stromy z řad lip, buků a dubů.

Vrchoviště Na Čihadle

NATURA 2000 A PAMÁTNÉ STROMY

0 2,5 5 km
1 : 120 000

Natura 2000

- hranice ptačí oblasti
- evropsky významná lokalita

Památčné stromy

buk	jilm	liliovník
dub	jírovec	lípa
javor	křehovětvec	topol

UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

V České republice se na základě oficiální jednotné klasifikace dělí ubytovací zařízení do několika kategorií. První kategorií jsou hotely. Ty musí disponovat minimálně 10 pokoji a stravovacími službami. Kvalita se vyjadřuje počtem hvězdiček. Jedna hvězdička značí nejnižší kvalitu, naopak pět hvězdiček nejvyšší. Hotely, které se nachází v obcích se statutem lázeňského místa a poskytují lázeňskou péči, mohou využívat označení lázeňský hotel. Takto označené hotely najdeme v jediné obci Frýdlantského výběžku, a to v **Lázních Libverda**. Zdejší léčebné procedury se zaměřují na pacienty s nemocemi pohybového aparátu, srdce a krevního oběhu.

Zařízení podobná hotelům jsou motely, které musí disponovat také minimálně 10 pokoji. Jejich umístění se váže na významné silniční komunikace s možností parkování. Na rozdíl od hotelů může být stravování mimo ubytovací část. Kvalita se vyjadřuje jednou až čtyřmi hvězdičkami.

Mezi oblíbené ubytovací kategorie patří penziony. Na rozdíl od hotelů a motelů poskytují omezený rozsah služeb, který většinou spočívá v absenci restaurace. Penzion však musí mít alespoň místnost pro stravování. Co se týče počtu pokojů, tak ten musí být v rozmezí 5–20. Kvalita se vyjadřuje stejně jako u motelů jednou až čtyřmi hvězdičkami.

Další kategorií představují botely, jež se na rozdíl od předchozích kategorií na Frýdlantsku nevyskytují. Jedná se o zařízení, která jsou umístěná v trvale zakotvených osobních lodích. Na botely se vztahují stejné požadavky jako na jedno až čtyřhvězdičkové hotely.

Ostatní zařízení, která nesplňují kritéria zmiňovaných kategorií, se dělí na ubytování v soukromí, kempy a turistické ubytovny. Za ubytování v soukromí se považuje pronájem celých objektů (chaty, chalupy, rekreační domky) nebo ubytování v obytných místnostech objektů, zpravidla v apartmánech.

Kempy slouží převážně pro ubytování ve vlastních zařízeních hostů (stany, obytné přívěsy, obytné vozy). Velká část kempů nabízí také ubytování ve svých vlastních objektech, ať už se jedná o chatky, obytné přívěsy nebo mobilní buňky.

Turistické ubytovny slouží k jednoduchému ubytování s větším počtem lůžek na pokojích. Zodpovídá za ně Klub českých turistů.

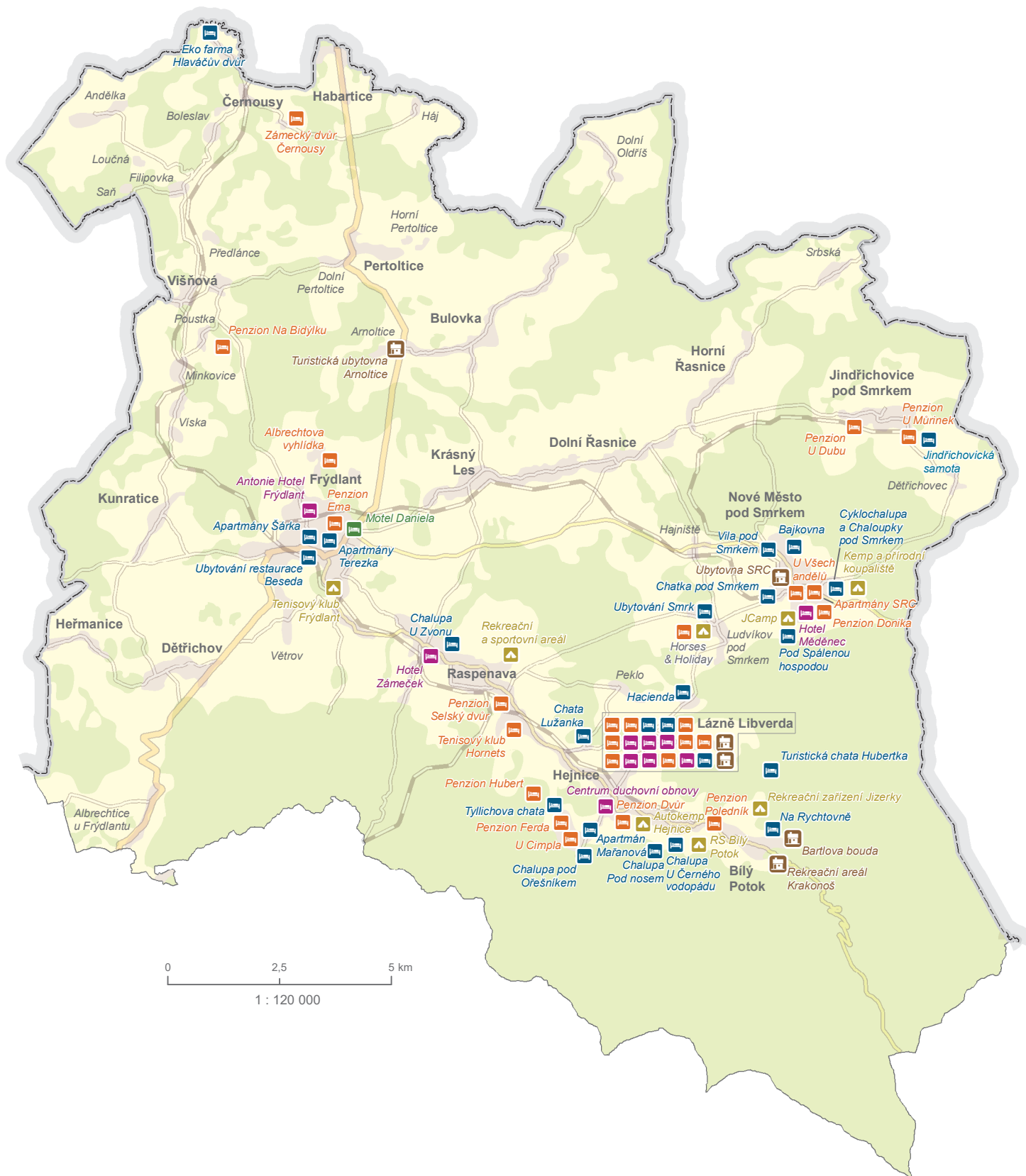

Lázně Libverda

Počty ubytovacích zařízení v jednotlivých částech obcí

část obce	počet zařízení	část obce	počet zařízení
Arnoltice	1	Lázně Libverda	20
Bílý Potok	6	Ludvíkov pod Smrkem	2
Černousy	1	Nové Město pod Smrkem	11
Ferdinandov	5	Poustka	1
Frýdlant	8	Přebytek	1
Hejnice	5	Raspenava	6
Jindřichovice pod Smrkem	3	Ves	1

UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Kategorie ubytovacích zařízení

	hotel		ubytování v soukromí
	motel		turistická ubytovna
	penzion		rekreační areál, kemp

Ubytování v Lázních Libverda

Lázeňský penzion Labská	Lázeňský penzion Vodolčeba	Ubytování Na Chalupě	Ubytování Na Kopečku	Penzion Výsluní
Lázeňský penzion Haná	Hotel Nový Dům	Hotel Central	Hotel Ivčina	Penzion Pod Sudem
Lázeňský penzion Frýdlant	Lázeňský hotel INN	Hotel Domeček	Penzion Protěž	Hotel Montana
				Penzion Pod Sudem
				Chata Piktych
				Areál Vzlét
				Turistická ubytovna Stodola

PAMÁTKY A KULTURA

Nejvýznamnější kulturní památkou Frýdlantska je již na začátku zmiňovaný **Hrad a zámek Frýdlant** v roce 2001 prohlášený za národní kulturní památku. Národní kulturní památky představují nejvýznamnější kulturní bohatství naší vlasti. V Libereckém kraji se jich nachází celkem čtrnáct, mezi nimi například Horský hotel a vysílač na Ještědu, Zámek Sychrov nebo Zřícenina hradu Bezděz.

Město Frýdlant se může pochlubit ještě jednou zajímavou kulturní hodnotou, a to **městskou památkovou zónou**, která se nachází v centru města. Zóna zahrnuje desítky nemovitých kulturních památek, mezi které se řadí kupříkladu Frýdlantská radnice, Kostel Nalezení sv. Kříže, Mariánský sloup, pozůstatek hradeb a velké množství měšťanských domů.

Další známou památkou Frýdlantska je **Bazilika Navštívení Panny Marie v Hejnicích**. Jedná se o známé poutní místo, k němuž byl na konci 17. století dostavěn františkánský klášter, který nyní slouží poutníkům jako Mezinárodní centrum duchovní obnovy.

Bazilika Navštívení Panny Marie

Muzea

Frýdlantsko se může pochlubit celou řadou zajímavých muzeí. Jedním z nich je i **Jizerskohorské technické muzeum** v Bílém Potoce, jehož expozice se zaměřuje na energetiku a letectví. Jako hlavní lákadlo v něm figuruje funkční letecký trenažér. Další zajímavé muzeum najdeme například v **Jindřichovicích pod Smrkem**, kde se nachází **Žijící skanzen**. Návštěvníci v něm mohou vidět ukázkou života na venkově před průmyslovou revolucí, včetně zachovaného větrného mlýna. Muzea mívají obvykle otevřeno přes turistickou sezónu, některá menší však pouze o víkendech v létě. Před návštěvou je tedy dobré zjistit si otevírací dobu konkrétního muzea (např. z webových stránek).

Vojenské opevnění

Přes zdejší území prochází pás lehkého československého opevnění z předválečného období. Celkově se zde podařilo dokončit 112 objektů ze 130 plánovaných. Většina z nich leží na příkrých svazích Jizerských hor v těžko dostupném lesním terénu.

Opevnění leží až v jižní části území (ne na státních hranicích), protože s obranou Frýdlantska se nepočítalo. Téměř všichni zdejší obyvatelé byli totiž německého původu.

Muzeum v podstávkovém domě v Raspenavě

PAMÁTKY A KULTURA

Památky	Kultura	Městská památková zóna
hrad a zámek	muzeum	Frydlant
bazilika	kino	Lehké vojenské opevnění
kostel	letní kino	dokončené
zřícenina kostela	městská knihovna	započaté
kaplička	místní knihovna	

PĚŠÍ TURISTIKA

Pěší turistika je činnost spojená s pohybem a pobytem v přírodě. Jejím cílem je zpravidla poznání určitého území, a to jak z hlediska přírodního, tak i kulturního. Turistika se obecně dělí na několik druhů, přičemž mezi nejprovozovanější patří na našem území bezesporu právě pěší turistika, dále cykloturistika, vodní turistika a lyžařská turistika.

O značení pěších turistických tras, a nejen jich, se v České republice stará Klub českých turistů, který byl založen před více než 120 lety. Za tu dobu se jeho členům podařilo vyznačit více než 40 000 km pěších tras a instalovat více než 60 000 směrových ukazatelů.

Každá pěší turistická trasa je označena buď červenou, modrou, zelenou nebo žlutou barvou. Jednotlivé barvy mají svůj historický význam. Jako první se začalo značit červenou barvou, proto jsou červeně značené trasy páteřní. Často vedou přes horské hřbety na dlouhou vzdálenost. Modře značené trasy mají spíše regionální význam, zatímco zelené spíše místní. Žlutě značené trasy představují většinou zkratky a spojovací cesty.

Pohled z vyhlídky Paličnick

Na Frýdlantsku je vyznačeno přibližně 300 km pěších turistických tras, z toho více než 50 km tvoří naučné stezky. Ty mají pomoci informačních tabulí nebo jinak koncipovaných zastavení vzdělávat nebo informovat turisty o dané oblasti. Naučná stezka se většinou značí bílým čtvercem s úhlopříčným zeleným pruhem.

Turisticky zajímavá místa

Velmi atraktivními lokalitami z pohledu pěší turistiky jsou **rozhledny a vyhlídky**. Frýdlantsko má v tomto ohledu určitě co nabídnout. Turisté se mohou pokochat výhledy z rozhleden ve Frýdlantě, Heřmanicích nebo z rozhledny na Smrku a z vyhlídkové věže Na Čihadlech.

Hojně navštěvované jsou i skalní vyhlídky. Za krásnými výhledy se můžete vydat na Paličnick, Ořešník, Jizeru, Krásnou Máří a mnoho dalších vyhlídek. Cestou k nim se doporučujeme zastavit u **Vodopádů Černého potoka** nebo u **Vodopádu Malého a Velkého Štolpichu**.

Pozornosti by neměly uniknout ani **technické zajímavosti**, mezi které například patří zámecký pivovar a pohyblivý betlém ve Frýdlantě nebo větrné elektrárny a větrný mlýn v Jindřichovicích pod Smrkem.

Vodopád Černého potoka

PĚŠÍ TURISTIKA

Pěší turistické trasy		Turisticky zajímavá místa	
	značení Klubu českých turistů		rozhledna
	značení Klubu českých turistů		vyhlídka
	naučná stezka		vodopád
			pramen
			přírodní zajímavost
			technická zajímavost
			arboretum
			infocentrum

CYKLOTURISTIKA

Cyklistika, respektive cykloturistika, je velmi oblíbenou volnočasovou aktivitou. K jejímu velkému rozvoji došlo v České republice na začátku 90. let. V této době se začalo také se značením **cykloturistických tras** (cyklotras), a to poměrně úspěšně, neboť se jich do dnešních dnů podařilo vyznačit více než 30 000 km.

Jednotlivým cykloturistickým trasám přiděluje Klub českých turistů jednociferná až čtyřciferná označení podle významu. Jednociferně a dvouciferně jsou značeny dálkové národní trasy, trojciferně regionální trasy a čtyřciferně trasy místního významu. Někdy se můžeme ovšem setkat i s cyklotrasou, která se označuje logem místo čísla. V takovém případě se většinou jedná o tematicky koncipovanou trasu.

Pokud cyklotrasy vedou po veřejných a místních komunikacích, používá se pro ně tzv. silniční značení, které se skládá ze žlutého podkladu, symbolu kola a čísla cyklotrasy. V případě, že cyklotrasa vede po účelových komunikacích,

(lesní cesty, polní cesty, a jiné) využívá se pásového značení, které je podobné pěšímu pásovému značení (s tím rozdílem, že místo bílého podkladu je použit žlutý podklad).

Velkého rozvoje se dočkaly v posledních letech také **stezky pro cyklisty** (cyklostezky). Ty jsou na rozdíl od cyklotras určeny výhradně pro cyklisty a jezdce na kolečkových bruslích, ale i pro chodce pokud to dovoluje dopravní značka. Vjezd automobilům a motocyklům na cyklostezky zakázán.

Na kole po Frýdlantsku

Milovníci cyklistiky si na Frýdlantsku přijdou na své. Nachází se zde více než 170 km značených cykloturistických tras a přibližně dalších 100 km neznačených, které vedou po cestách se zpevněným povrchem. Neznačené cyklotrasy sice nemají své vlastní značení s číslem, ale v cyklomapách bývají zaznačeny. Velmi dobře se v tomto ohledu jeví webový projekt **Cykloatlas on-line**, kde jsou tyto cyklotrasy zaznamenány.

Zcela unikátní cyklistický projekt představuje **Singltrek pod Smrkem**, jenž vznikl na svazích Smrku a funguje již od roku 2009. Více informací o něm se dozvíte na následující dvoustraně.

Obří sud v Lázních Libverda

Arboretum v Bulovce

CYKLOTURISTIKA

0 2,5 5 km
1 : 120 000

Cyklistické trasy

- značená cyklotrasa
- cyklostezka
- neznačená cyklotrasa
- singltreková stezka

Cykloturisticky zajímavá místa

rozhledna	technická zajímavost
vyhlídka	přírodní zajímavost
pramen	infocentrum
arboretum	

SINGLTREK POD SMRKEM

Jedinečná síť jednosměrných cyklistických stezek zasazená do divoké přírody Jizerských hor, tak to přesně je Singltrek pod Smrkem. Tento unikátní projekt byl první svého druhu na území České republiky. Jeho historie začala v roce 2008, kdy z důvodu ochrany přírody sešlo ze záměru sjezdového lyžování na Smrku. Lesy ČR a Svazek obcí Smrk hledaly jinou možnost oživení cestovního ruchu na Frýdlantsku, proto oslovily Tomáše Kvasničku, který v rámci zahraničního studia ve Velké Británii objevil tamní destinace stezek pro terénní cyklistiku. Seznámil se mimo jiné také s místním projektantem stezek a začal se od něho učit, jak stezky projektovat.

Po fázích plánování byl na podzim roku 2009 dokončen první 20 km okruh. V roce 2011 následovalo dalších 40 km terénních tras, a to i na polské straně.

Dnes je celkově k dispozici přibližně 80 km singltrekových stezek s různými stupni obtížnosti.

Nejmenší náročnost projížďky nabízí zeleně značený singltrek, který má větší šířku než ostatní singltreky. Je vhodný zejména pro děti a handicapované

cyklisty na handbiku nebo vozičkáře. Pravá zábava začíná ale až na modře značeném singltreku, kde si užijete zatáčky a houpání, ale žádné prudké stoupání ani klesání. Více nároční cyklisté jistě ocení červený singltrek, který nabízí poměrně slušnou adrenalinovou jízdu. A nakonec pro zkušené jedince je tu černý singltrek, naprojektovaný v prudkém srázu a vyžadující velkou koncentraci a dobrou kontrolu kola.

Nástupní místa

Součástí konceptu Singltreku pod Smrkem jsou také oficiální nástupní místa s bikerskou základnou. Dvě z nich se nachází v Novém Městě pod Smrkem, jedno pak v Lázních Libverda. Základny nabízí cyklistům rozsáhlou nabídku služeb, jako je například servis a půjčovna horských kol nebo možnost zakoupení cyklistických doplňků v cykloprodejně. K dispozici je také myčka kol a možnost občerstvení. Samozřejmě nechybí ani sociální zázemí. U všech bikerských základen je možnost parkování.

Pokud nemáte horské kolo a nechcete si ho půjčovat, pak nezapomínejte. Singltrek se dá projet i na trekovém kole, ovšem nebude to tak pohodlné a při průjezdech v zatáčkách nebudete mít takovou kontrolu, jako v případě jízdy na horském kole.

Singltreková stezka

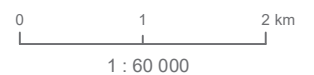
Singltrek Centrum

SINGLTREK POD SMRKEM

Singltrek pod Smrkem

	nenáročný singltrek		lesní cesta
	lehký singltrek		zkratka
	středně obtížný singltrek		nástupní místo
s bikerskou základnou
	náročný singltrek		parkoviště

SPORTOVNÍ VYŽITÍ

Sportovní aktivity se dají vymezit podle nejrůznějších kritérií. Například zda se jedná o individuální nebo kolektivní sport nebo zda se jedná o venkovní či halový sport. Sportovní aktivity můžeme rozdělit také na základě ročních období, kdy se daný sport obvykle provozuje. Rozlišujeme tedy celoroční sportovní aktivity, letní sportovní aktivity a zimní sportovní aktivity.

Celoroční aktivity

Zastoupení těchto aktivit je na Frýdlantsku poměrně pestré. Největší sportovní zázemí nabízí v tomto ohledu město Frýdlant, kde se nachází bowling, hala na squash a badminton, ale také dvě posilovny a menší bazén s wellness službami.

Mimo Frýdlant se dají celoroční aktivity provozovat také v Hejnicích a Novém Městě pod Smrkem. V obou městech najdeme horolezecké stěny a posilovny. Navíc v Novém Městě pod Smrkem je k dispozici menší bazén s wellness službami.

Venkovní posilovna v Lázních Libverda

Letní aktivity

Mezi nejpopulárnější letní aktivity, pokud nepočítáme pěší turistiku a cyklistiku, patří zcela jistě plavání, tenis a fotbal. Možnost letního plavání nabízí koupaliště v Raspenavě a Hejnicích, popřípadě přírodní koupaliště v Novém Městě pod Smrkem, které se nachází u nástupního místa Singltreku pod Smrkem.

Přiznivci tenisu mohou využít tenisové kurty ve Frýdlantě, Raspenavě a v Lázních Libverda, potažmo se mohou na hraní domluvit s majiteli soukromých kurtů. Popularitě se v posledních letech začíná těšit také jezdeckví a vyjíždky na koních často spojené s rekreací (tzv. hipoturistika). V současné době jsou v provozu jezdecká zařízení v Černousích, Vsi, Frýdlantě, Raspenavě a Ludvíkově pod Smrkem.

Zimní aktivity

Nabídka zimních aktivit na Frýdlantsku se zaměřuje na běžecké lyžování a bruslení. Pro běžkaře jsou k dispozici hlavní lyžařské trasy (převážně trasy Jizerské magistrály), které se strojově upravují a turistické lyžařské trasy, jež strojově upravované nejsou.

Milovníci bruslení mohou využít zimní stadion ve Frýdlantě. Každý týden se tu konají bruslení pro veřejnost a školička bruslení pro malé děti. K dispozici je zde také půjčovna bruslí.

Zimní stadion ve Frýdlantě

SPORTOVNÍ VYŽITÍ

Sportoviště			Běžecské lyžování		
	fotbalové hřiště		bazén s wellness		hlavní lyžařská trasa
	tenisové kurty		koupaliště		turistická lyžařská trasa
	soukromý kurt		skatepark		výchozí místo lyžařských stop
	volejbalové hřiště		bowling		
	badminton, squash		jezdecký klub, vyjíždky na koních		
	zimní stadion		motokrosová dráha		
			horolezecká stěna		
			posilovna		
			venkovní posilovna		
			minigolf		

GEOCACHING

Geocaching (česky geokešing) je celosvětová hra, která se odehrává v reálném světě. Zjednodušeně se dá geokešing popsat jako hledání pokladu. Členové geokešingové komunity vytvářejí a ukrývají pomyslné poklady, tzv. keše. Většinou se jedná o malé krabičky s různým obsahem.

Keše bývají, nebo by alespoň měly být, umístěny na zajímavých a významných místech. Najdeme je jak ve městech, tak i ve volné přírodě. Mohou mít různé velikosti. Některé jsou například malé jako krabička od sirek, jiné zase mohou mít rozměry kbelíku.

Potřebné vybavení

Ke hře je potřeba přístroj s GPS přijímačem, ať už mobilní telefon nebo turistická navigace. Dále je nutné být členem geokešingové komunity. Pro členství se stačí bezplatně zaregistrovat na webových stránkách Geocaching.com, které mají i českou jazykovou verzi. Po registraci můžete vyhledávat informace o jednotlivých keších, včetně souřadnic umístění, jež zadáte do svého přístroje s GPS přijímačem. U některých keší však nejprve musíte správně odpovědět na otázky, a až poté získáte finální souřadnice.

Typy keší

Aby geokešing nebyl stále o tom samém, bylo vytvořeno několik typů keší. Ne všechny však mají fyzickou podobu, ale o tom až později. Ve hře se zpravidla nejčastěji setkáme s tradiční keší, multi keší a mystery keší.

Tradiční keš vznikla jako první. Jedná se o nejjednodušší typ keše v podobě krabičky, jež obsahuje zápisník (logbook), kam se hráč podepíše. Tím vznikne důkaz, že daný hráč keš našel a může si ji na svém webovém profilu označit za nalezenou.

Multi keš se skládá minimálně ze dvou částí. Na začátku máte obvykle k dispozici souřadnice prvního místa, na které musíte dorazit. Zde poté získáte souřadnice buď k další části nebo k finální keši. Ta má taktéž podobu krabičky se zápisníkem.

Mystery keš nemá na začátku dány žádné přesné souřadnice. Aby je hráč získal, musí použít svůj intelekt a souřadnice většinou na základě rébusu či otázek rozluštit.

Earth keš nemá podobu fyzické keše. Úkolem hráčů je dojít na předem určené geologické nebo geomorfologicky zajímavé místo a zde zjistit určité informace. Ty pak hráč využije při odpovědích na otázky během zapisování keše do databáze nalezených. Spolu se souřadnicemi se zveřejňují o daném místě i informace vzdělávacího charakteru, jedná se tedy o naučnou keš.

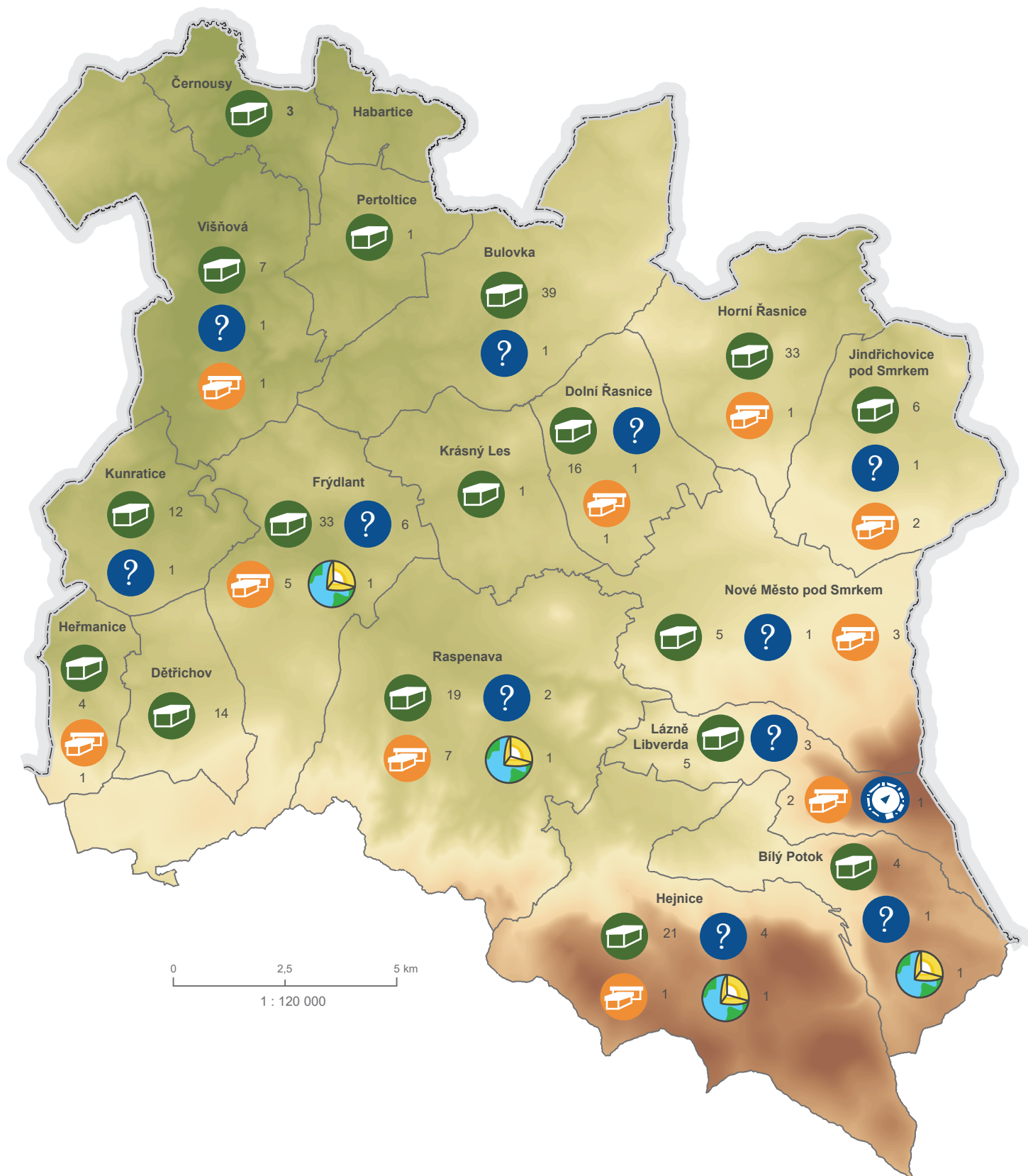
Whereigo je nástroj, který vás dovede ke keši. Jedná se o předem vytvořené dobrodružství v podobě aplikace, kterou si nahrajete do svého GPS přístroje. Samotné dobrodružství se pak odehrává v určité oblasti nebo na určitém místě a umožňuje hráči reagovat na nastalé situace. Hra končí nalezením keše.

Mimo zmíněné keše existují i další typy. Některé mají například formu setkání, kdy se sejde určité množství hráčů a společně podniknou nějakou aktivitu. V takovém případě hovoříme o **event keši**. Pokud se jedná o větší událost s větším množstvím hráčů než 500, pak jde o **mega-event keš** nebo **giga-event keš** (5 000 hráčů a více).

Zvláštním druhem eventu je **Cache In Trash Out**, který je spojen s ekologickým chováním hráčů. V předem stanoveném termínu se hráči sejdou na domluveném místě za účelem sbírání odpadků, sázení stromků, popřípadě odstraňování invazivních druhů rostlin.

Geokešingová komunita se aktuálně pohybuje v řádech milionů aktivních hráčů, z nichž nejvíce pochází z USA, kolébky této hry. Do milionů šplhají rovněž počty založených keší.

GEOCACHING

Typy keší

 tradiční keš	 earth keš	 wherigo
 multi keš	 mystery keš	19 počet keší v obci

ZDROJE INFORMACÍ

- AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY, (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz>
- AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY, (2017). *Natura 2000* [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.nature.cz/natura2000-design3>
- ANDĚL, R., KARPAŠ, R., a kol., (2002). *Frydlantsko – minulost a současnost kraje na úpatí Jizerských hor*. Liberec: Nakladatelství 555. ISBN 80-864-2418-9.
- ASOCIACE HOTELŮ A RESTAURACÍ ČR, (2015). *Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky 2015–2020* [online]. [cit. 19. 2. 2017]. Dostupné z: www.hotelstars.cz
- CESTOVNÍ-RUCH.CZ, (2017). *Doporučení upravující základní ukazatele pro poskytování ubytovacích služeb v rámci ubytování v soukromí, v kempech a chatových osadách a turistických ubytovnách* [online]. [cit. 19. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.cestovni-ruch.cz>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, (2017). *Veřejná databáze* [online]. [cit. 14. 2. 2017]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz>
- ČSAD LIBEREC, (2017). *Jízdní řády* [online]. [cit. 14. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.csadlb.cz>
- GEOCACHING, (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 19. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com>
- KLUB ČESKÝCH TURISTŮ, (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: www.kct.cz
- KLUB ČESKÝCH TURISTŮ, (2012). *Vývoj turistického značení u nás a značení turistických tras ve většině evropských zemích* [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: www.kct.cz
- KORID LK, (2016). *Integrovaný dopravní systém IDOL* [online]. [cit. 16. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.iidol.cz>
- KOŠKOVÁ, I., MODRÝ, M., ŠMÍDA, J., (2008). *Atlas životního prostředí Libereckého kraje*. Liberec: Liberecký kraj. ISBN 978-80-254-2872-6.
- KOUDELKA, Z., (2009). *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. 4. dopl. vyd. podle stavu k 1. 3. 2009. Praha: Linde. ISBN 80-720-1525-7.
- LÁZNĚ LIBVERDA, A.S., (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 18. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.lazne-libverda.cz>
- LIBERECKÝ KRAJ, (2017). *Liberecký kraj – cestou necestou* [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.liberecky-kraj.cz>
- LIBERECKÝ KRAJ, (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 19. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.kraj-lbc.cz>
- MADĚRA, J., NÁDENÍK, K., a kol., (2013). *Smrk: hora předalekých rozhledů - deset let nové rozhledny*. Nové Město pod Smrkem: Nové Město pod Smrkem. ISBN 978-80-260-4969-2.
- MAPY GOOGLE, (2017). *Plánovač tras* [online]. [cit. 10. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps>
- MĚSTO HEJNICE, (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 18. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.mestohejnice.cz>
- MĚSTO FRÝDLANT, (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 15. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.mesto-frydlant.cz>
- MĚSTO FRÝDLANT, (2016). *Územně analytické podklady: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území* [online]. [cit. 15. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.mesto-frydlant.cz>
- NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, (2017). *Státní hrad a zámek Frýdlant – oficiální webové stránky* [online]. [cit. 14. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zamek-frydlant.cz>
- ONDRÁČEK, J., (2006). *Turistika I* [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/elportal/estud/fsps/js07/turistika/index.html>
- SINGLTREK POD SMRKEM, (2017). *Oficiální webové stránky* [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.singltrekpodsrmkem.cz>
- TOLASZ, R., a kol., (2007). *Atlas podnebí Česka*. Praha/Olomouc: Český hydrometeorologický ústav/Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-86690-26-1/978-80-244-1626-7.
- VONIČKA, P., a kol., (2010). *Příroda Frýdlantska*. Liberec: Jizersko-ještědský horský spolek. ISBN 978-80-87095-04-1.
- VYSTOUPIL, J., a kol., (2006). *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. ISBN 80-239-7256-1.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. In: Sběrka zákonů České republiky [online]. [cit. 14. 2. 2017]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz>
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. In: Sběrka zákonů České republiky [online]. [cit. 17. 2. 2017]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz>
- Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. In: Sběrka zákonů České republiky [online]. [cit. 18. 2. 2017]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz>

ZDROJE DAT

© AOPK ČR

© ArcČR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016

© Open StreetMap and contributors

CODIK, (2016). *Dotyčných numerycznego modelu terenu o intervale siatki co najmniej 100 m* [data TXT]. Dostupné z: <http://www.codgik.gov.pl>

ČÚZK, (2014). *Prohlížeč mapová služba WMS -ZM 10*. [1 : 10 000]. Dostupné z: http://geoportal.cuzk.cz/WMS_ZM10_PUB/WMSservice.aspx

LIBERECKÝ KRAJ, (2017). *Výdejní datový portál* [online]. [cit. 18. 1. 2017]. Dostupné z: <http://maps.kraj-lbc.cz/vydej/>

VÚVTGM, (2011). *Digitální báze vodohospodářských dat* [digitální data ESRI shapefile]. [1 : 10:000]. Dostupné z: <http://www.dibavod.cz>

DATA VYTVOŘENÁ NA ZÁKLADĚ PODKLADOVÝCH MAP

Klimatické podmínky (str. 13) – TOLASZ, R., a kol., (2007). *Atlas podnebí Česka*. Praha/Olomouc: Český hydrometeorologický ústav/Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-86690-26-1/978-80-244-1626-7.

Vojenské opevnění (str. 21) – OPEVNĚNÍ.CZ, (2017). *Interaktivní mapa čs. válečného opevnění* [online]. [cit. 11. 2. 2017]. Dostupné z: <http://mapa.opevneni.cz>

Pěší turistické trasy (str. 23) – MAPY.CZ, (2017). *Turistická mapa* [online]. [cit. 9. 2. 2017]. Dostupné z: <http://mapy.cz>

Cykloturistické trasy (str. 25) – CYKLOSERVER, (2017). *Cykloatlas on-line* [online]. [cit. 10. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.cykloserver.cz/cykloatlas/>

Singltreku pod Smrkem (str. 27) – SINGLTREK POD SMRKEM, (2016). *Mapa Singltreku pod Smrkem* [online]. [cit. 12. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.singltrekpodsrmkem.cz/prakticke-info/mapa-singltreku-pod-smrkem/>

Geocaching (str. 31) – GEOCACHING.COM, (2017). *Geocaching maps* [online]. [cit. 16. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/map>

*Atlas vznikl v rámci diplomové práce na katedře geografie,
Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci pod
vedením Mgr. Petra Šimáčka, Ph.D.*

Autor atlasu:
Michal Heinzl

Autor fotografií:
Michal Heinzl

Rok zpracování:
2017

Kartografické zobrazení:
Křovákovo zobrazení

Souřadnicový systém:
S-JTSK

Výškový systém:
BPV